

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 18 grudnia 2008 r. *

W sprawie C-337/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Verwaltungsgericht Stuttgart (Niemcy) postanowieniem z dnia 29 czerwca 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 lipca 2007 r., w postępowaniu

Ibrahim Altun

przeciwko

Stadt Böblingen,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, A.Ó Caoimh, J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca),
U. Löhms i P. Lindh, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,
sekretarz: R. Grass,

* Język postępowania: niemiecki.

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu I. Altuna przez P. Horriga, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu niemieckiego przez M. Lumme oraz J. Möllera, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu greckiego przez G. Karipsiadisa oraz T. Papadopoulou, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez V. Kreuschitza oraz G. Rozeta, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 września 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 Rady Stowarzyszenia z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju stowarzyszenia (zwanej dalej „decyzją nr 1/80”). Rada Stowarzyszenia została utworzona na mocy Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w dniu 12 września 1963 r. w Ankarze przez Republikę Turcji z jednej strony i przez państwa członkowskie EWG oraz Wspólnotę z drugiej, który został zawarty, zatwierdzony i ratyfikowany w imieniu tej ostatniej decyzją Rady 64/732/EWG z dnia 23 grudnia 1963 r. (Dz.U. 1964 r., 217, s. 3685).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między İbrahimem Altunem, obywatelem tureckim, i Stadt Böblingen w przedmiocie procedury wydalenia zainteresowanego z terytorium Niemiec.

Ramy prawne*Decyzja nr 1/80*

- 3 Artykuł 6 ust. 1 i 2 decyzji nr 1/80 ma następujące brzmienie:

„1. Pracownik turecki należący do legalnego rynku pracy państwa członkowskiego ma w tym państwie, z zastrzeżeniem przepisów art. 7 dotyczącego dostępu członków jego rodziny do zatrudnienia, prawo:

- po roku legalnego zatrudnienia, do odnowienia pozwolenia na pracę u tego samego pracodawcy, o ile jego stanowisko zostaje zachowane;
- po trzech latach legalnego zatrudnienia i z zastrzeżeniem pierwszeństwa pracowników z państw członkowskich Wspólnoty, przyjęcia, w tym samym zawodzie u dowolnego pracodawcy, oferty pracy złożonej na normalnych warunkach i zarejestrowanej przez służby zatrudnienia tego państwa członkowskiego;
- po czterech latach legalnego zatrudnienia, do swobodnego dostępu do dowolnej pracy najmniej.

2. Urlopy wypoczynkowe i nieobecność w pracy z powodu macierzyństwa, wypadku przy pracy lub krótkotrwałej choroby są wliczane do okresu legalnego zatrudnienia. Okresy niezawinionego bezrobocia, należycie poświadczone przez właściwe władze oraz nieobecność w pracy z powodu długotrwałej choroby, jakkolwiek nie zaliczają się do okresu legalnego zatrudnienia, nie naruszają praw nabytych z tytułu poprzedniego zatrudnienia”[tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji poniżej].

4 Artykuł 7 decyzji nr 1/80 stanowi:

„Członkowie rodziny pracownika tureckiego należące do legalnego rynku pracy państwa członkowskiego, którzy uzyskali zgodę na dołączenie do niego:

- mają prawo przyjęcia — z zastrzeżeniem pierwszeństwa pracowników z państw członkowskich Wspólnoty — dowolnej oferty pracy, jeżeli zamieszkują tam legalnie od co najmniej trzech lat;

- korzystają z dostępu do dowolnej pracy najemnej, jeżeli zamieszkują tam legalnie od co najmniej pięciu lat.

Dzieci pracowników tureckich, które ukończyły naukę zawodu w przyjmującym państwie, niezależnie od okresu zamieszkiwania w tym państwie członkowskim, jednakże pod warunkiem legalnego zatrudnienia jednego z rodziców w tym państwie przez okres co najmniej trzech lat, mają prawo przyjąć w tym państwie członkowskim dowolną ofertę pracy”.

5 Zgodnie z art. 14 ust. 1 tej samej decyzji:

„Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego”.

Konwencja genewska

- 6 Konwencja dotycząca statusu uchodźców, podpisana w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. [*Receuil des traités des Nations unies*, tom 189, s. 150, nr 2545 (1954)], weszła w życie w dniu 22 kwietnia 1954 r. Wersja tej konwencji mająca zastosowanie w sprawie przed sądem krajowym ma brzmienie nadane Protokołem dotyczącym statusu uchodźców przyjętym w dniu 31 stycznia 1967 r. w Nowym Jorku, który wszedł w życie w dniu 4 października 1967 r. (zwana dalej „konwencją genewską”).
- 7 Na podstawie art. 1 ust. A pkt 2 konwencji genewskiej pojęcie „uchodźca” stosuje się do każdej osoby, która „na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa, albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się [...] poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania, nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa”.
- 8 Zgodnie z art. 5 konwencji genewskiej żadne jej postanowienie „nie narusza innych praw i korzyści przyznanych przez Umawiające się Państwa uchodźcom niezależnie od tej Konwencji”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 9 Ibrahim Altun, będący skarżącym w postępowaniu przed sądem krajowym, urodził się dnia 1 stycznia 1985 r. i jest synem Alego Altuna. Ali Altun, również będący obywatelem

tureckim, przybył do Niemiec w dniu 27 marca 1996 r. jako osoba ubiegająca się o przyznanie azylu. Status ten został mu przyznany decyzją wydaną w dniu 19 kwietnia 1996 r. przez Bundesamt für die Anerkennung ausländischer Flüchtlinge (federalny urząd ds. przyznawania statusu uchodźcy). W konsekwencji Ali Altun otrzymał zezwolenie na pobyt na czas nieoznaczony na terytorium Niemiec.

- 10 Po kilkakrotnej zmianie miejsca zamieszkania Ali Altun osiedlił się z dniem 1 stycznia 2000 r. w Böblingen.
- 11 Ali Altun rozpoczął działalność zawodową w lipcu 1999 r. w przedsiębiorstwie pracy czasowej w Stuttgarcie. Od dnia 1 kwietnia 2000 r. pracował w przedsiębiorstwie wytwarzającym artykuły żywnościowe do czasu ogłoszenia niewypłacalności przez to przedsiębiorstwo w dniu 1 czerwca 2002 r. W następstwie Ali Altun został wezwany do zgłoszenia się do Arbeitsamt (urzędu pracy) jako bezrobotny, a jego umowa o pracę formalnie uległa rozwiązaniu w dniu 31 lipca 2002 r. Od dnia 1 czerwca 2002 r. do dnia 26 maja 2003 r. otrzymywał zasiłek dla bezrobotnych.
- 12 W czerwcu 1999 r. Ali Altun wszczął postępowanie w sprawie łączenia rodzin obejmujące żonę, syna i córki. Na podstawie wizy wystawionej przez właściwe przedstawicielstwo Republiki Federalnej Niemiec za granicą Ibrahim Altun przybył w dniu 30 listopada 1999 r. do Niemiec i zamieszkał u ojca. W dniu 9 grudnia 1999 r. otrzymał zezwolenie na pobyt do dnia 31 grudnia 2000 r. Zezwolenie to zostało przedłużone do dnia 31 grudnia 2002 r., a następnie do dnia 8 grudnia 2003 r.
- 13 W dniu 26 września 2002 r. Ibrahim Altun zgłosił się w urzędzie pracy jako bezrobotny, a w dniu 1 września 2003 r. rozpoczął szkolenie dla bezrobotnej młodzieży, z którego zrezygnował w dniu 2 kwietnia 2004 r.

- 14 W dniu 28 kwietnia 2003 r. z powodu usiłowania zgwałcenia szesnastoletniej dziewczyny Ibrahim Altun został zatrzymany i tymczasowo aresztowany do dnia 27 maja 2003 r. Wyrokiem Amtsgericht Böblingen (sądu rejonowego) wydanym w dniu 16 września 2003 r. został on skazany na karę jednego roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.
- 15 W dniu 20 listopada 2003 r. Ibrahim Altun zwrócił się o ponowne przedłużenie zezwolenia na pobyt, jednak w dniu 20 kwietnia 2004 r. Stadt Böblingen wydało decyzję odmowną. Ponadto Ibrahim Altun został wezwany do opuszczenia terytorium Republiki Federalnej Niemiec w ciągu trzech miesięcy od daty powiadomienia o tej decyzji pod rygorem wydalenia go do Turcji w razie niezastosowania się do wezwania.
- 16 Według Stadt Böblingen przestępstwo popełnione przez Ibrahima Altuna miało charakter ciężki, co stanowiło na mocy prawa krajowego podstawę do odmowy uwzględnienia wniosku o przedłużenie zezwolenia na pobyt. Ponadto stwierdzono, że Ibrahim Altun nie może korzystać z praw wynikających z art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80.
- 17 Ze względu na oddalenie odwołania od powyższej decyzji złożonego przez skarżącego w postępowaniu krajowym złożył on skargę przed Verwaltungsgericht Stuttgart (sądem administracyjnym), utrzymując, że jego prawo do pobytu powinno podlegać ocenie nie tylko pod kątem przepisów prawa krajowego, ale także na podstawie art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80.
- 18 Stwierdziwszy, że w takiej sytuacji rozstrzygnięcie sporu wymaga wykładni prawa wspólnotowego, Verwaltungsgericht Stuttgart postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy do nabycia praw na podstawie art. 7 [akapit pierwszy] decyzji nr 1/80 [...] wymagane jest, aby „składający wniosek o łączenie rodzin”, u którego członek rodziny legalnie zamieszkiwał przez okres trzech lat, spełniał w całym wymienionym okresie przesłanki art. 7 [akapit pierwszy] decyzji nr 1/80 [...]?

- 2) Czy do nabycia praw przewidzianych w art. 7 [akapit pierwszy] decyzji 1/80 przez członka rodziny wystarczy, że „składający wniosek o łączenie rodzin” wykonywał w tym okresie działalność zawodową u różnych pracodawców przez dwa lata i sześć miesięcy, a następnie nie z własnej woli przez sześć miesięcy pozostawał bezrobotny, a taka sytuacja trwała później także przez dłuższy okres?

- 3) Czy na art. 7 [akapit pierwszy] decyzji nr 1/80 [...] może powołać się także osoba, która otrzymała zezwolenie na pobyt jako członek rodziny obywatela tureckiego, dla którego podstawą prawa pobytu, a tym samym dostępu do legalnego rynku pracy państwa członkowskiego, jest wyłącznie azyl polityczny udzielony z powodu prześladowań politycznych w Turcji?

- 4) W przypadku twierdzącej odpowiedzi na pytanie trzecie: czy członek rodziny może powołać się na art. 7 [akapit pierwszy] decyzji nr 1/80 [...] także w przypadku, gdy przyznanie azylu politycznego, a na jego podstawie prawo pobytu oraz dostęp „składającego wniosek o łączenie rodzin” (w tym przypadku: ojca) do legalnego rynku pracy opierają się na nieprawdziwych informacjach?

- 5) W przypadku przeczącej odpowiedzi na pytanie czwarte: czy w takim przypadku przed odmową członkom rodziny praw przysługujących na podstawie art. 7 akapit 1 decyzji nr 1/80 [...] konieczne jest, by prawa „składającego wniosek o łączenie

rodzin” (w tym przypadku: ojca) zostały uprzednio formalnie odebrane lub odwołane?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

- ¹⁹ Przedkładając pytania pierwsze i drugie, których analizy należy dokonywać łącznie, sąd krajowy dąży co do zasady do ustalenia, czy dziecko pracownika tureckiego może korzystać z praw wynikających z art. 7 akapit pierwszy tiret pierwsze decyzji nr 1/80, w sytuacji gdy w trzyletnim okresie wspólnego zamieszkiwania dziecka z tym pracownikiem pracownik ten wykonywał pracę najemną przez okres dwóch i pół roku, a następnie był bezrobotny przez okres kolejnych sześciu miesięcy.
- ²⁰ Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 ma w państwach członkowskich skutek bezpośredni, w związku z czym obywatele tureccy, którzy spełniają określone w nim warunki, mogą bezpośrednio powoływać się na prawa przyznane im przez ten przepis (wyroki: z dnia 17 kwietnia 1997 r. w sprawie C-351/95 Kadiman, Rec. s. I-2133, pkt 28; z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-325/05 Derin, Zb.Orz. s. I-6495, pkt 47).
- ²¹ Trybunał orzekł również, że prawa, które art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 przyznaje dzieciom pracownika tureckiego w zakresie zatrudnienia w danym państwie członkowskim, zakładają istnienie odpowiadającego im prawa pobytu zainteresowa-

nego, w przeciwnym razie prawo dostępu do zatrudnienia i do wykonywania pracy najemnej byłoby pozbawione wszelkich skutków prawnych (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Derin, pkt 47).

- 22 Jak wynika z samego brzmienia art. 7 akapit pierwszy tiret pierwsze decyzji nr 1/80, prawo przyznane dziecku pracownika tureckiego do przyjęcia każdej oferty pracy w przyjmującym państwie członkowskim jest uzależnione od spełnienia dwóch przesłanek, zgodnie z którymi pracownik ten powinien należeć do legalnego rynku pracy tego państwa, a dziecko powinno zamieszkiwać w tym państwie legalnie od co najmniej trzech lat. Należy uściślić, że pierwsza przesłanka nie dotyczy pojęcia „legalne zatrudnienie”, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji nr 1/80, ale wiąże się wyłącznie z pojęciem „przynależność do legalnego rynku pracy”.
- 23 Jeśli chodzi o przynależność pracownika tureckiego do legalnego rynku pracy, Trybunał orzekł, dokonując wykładni art. 6 ust. 1 decyzji nr 1/80, że pojęcie to należy odnosić do wszystkich pracowników, którzy zastosowali się do prawnych uregulowań przyjmującego państwa członkowskiego i którzy w związku z tym mają prawo wykonywać działalność zawodową w tym państwie (wyroki: z dnia 26 listopada 1998 r. w sprawie C-1/97 Birden, Rec. s. I-7747, pkt 51; z dnia 24 stycznia 2008 r. w sprawie C-294/06 Payir i in., Zb.Orz. s. I-203, pkt 29).
- 24 Ponadto mimo przejściowej przerwy w stosunku pracy pracownik turecki zachowuje status przynależności do legalnego rynku pracy przyjmującego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji nr 1/80 w rozsądnym okresie niezbędnym do znalezienia innej pracy najemnej i to bez względu na przyczynę jego nieobecności na rynku pracy, o ile nieobecność ta ma charakter tymczasowy (wyrok z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie C-383/03 Dogan, Zb.Orz. s. I-6237, pkt 19, 20).

- 25 Pracownik turecki jest wykluczony z legalnego rynku pracy dopiero w razie braku obiektywnej możliwości powrotu na ten rynek lub przekroczenia rozsądnego terminu niezbędnego do znalezienia nowej pracy najemnej po okresie przejściowej nieaktywności (zob. podobnie wyrok z dnia 10 lutego 2000 r. w sprawie C-340/97 Nazli, pkt 44; ww. wyrok w sprawie Dogan, pkt 23).
- 26 Sytuacja, w której Ali Altun pozostawał bezrobotny nie z własnej woli po ogłoszeniu niewypłacalności przez przedsiębiorstwo go zatrudniające, sama w sobie nie stanowiłaby przeszkody do jego dalszej przynależności do legalnego rynku pracy przyjmującego państwa członkowskiego.
- 27 Rozważania przedstawione w pkt 23–25 niniejszego wyroku co do pojęcia przynależności do legalnego rynku pracy w znaczeniu art. 6 ust. 1 decyzji nr 1/80 mogą zostać powtórzone przy wykładni art. 7 akapit pierwszy tej decyzji.
- 28 Odmienna wykładnia powyższego pojęcia w zależności od tego, czy dokonuje się jej w odniesieniu do art. 6 decyzji nr 1/80, czy w odniesieniu do art. 7 tej decyzji, naruszałaby spójność systemu ustanowionego przez Radę Stowarzyszenia w celu stopniowej poprawy sytuacji pracowników tureckich w przyjmującym państwie członkowskim.
- 29 Należy przypomnieć, że celem decyzji nr 1/80 jest ułatwianie stopniowej integracji obywateli tureckich — spełniających warunki określone w jednym z przepisów tej decyzji i którzy nabyli prawa przyznawane im przez ten przepis — w przyjmującym państwie członkowskim (zob. ww. wyrok w sprawie Derin, pkt 53).

- 30 W odniesieniu do przesłanki miejsca zamieszkania przepis art. 7 akapit pierwszy tiret pierwsze decyzji nr 1/80 nakłada na członka rodziny pracownika tureckiego obowiązek nieprzerwanego zamieszkiwania u tego pracownika przez okres co najmniej trzech lat.
- 31 W tej kwestii z utrwalonego orzecznictwa wynika wymóg, by łączenie rodzin, które uzasadniało wjazd członka rodziny pracownika tureckiego na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego, przejawiało się przez pewien czas poprzez rzeczywiste zamieszkiwanie we wspólnym gospodarstwie domowym z tym pracownikiem, a powinno to mieć miejsce tak długo, jak zainteresowany sam nie spełnia warunków uzyskania dostępu do rynku pracy w tym państwie (zob. wyrok z dnia 16 marca 2000 r. w sprawie C-329/97 Ergat, Rec. s. I-1487, pkt 36; ww. wyrok w sprawie Derin, pkt. 51).
- 32 Wynika z powyższego, że podczas całego okresu wymaganego do nabycia przez członka rodziny prawa dostępu do rynku pracy przyjmującego państwa członkowskiego, pracownik, z którym członek rodziny wspólnie zamieszkuje, powinien przynależeć do legalnego rynku pracy tego państwa.
- 33 Obie przesłanki, o których mowa w pkt 22 niniejszego wyroku, muszą być spełnione równocześnie.
- 34 Taka wykładnia art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 wynika z brzmienia i celów tego przepisu, a także z orzecznictwa Trybunału.

- 35 Trybunał uściślił bowiem, że członek rodziny może korzystać z uprawnień, jakie daje przepis art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80, po okresie zamieszkiwania u pracownika tureckiego należącego do legalnego rynku pracy przyjmującego państwa członkowskiego, nawet jeżeli po tym okresie pracownik ten przestał sam przynależeć do rynku pracy tego państwa członkowskiego (wyrok z dnia 11 listopada 2004 r. w sprawie C-467/02 Cetinkaya, Zb.Orz. s. I-10895, pkt 32).
- 36 Okoliczność, że przesłanka powstania prawa dostępu do rynku pracy w przyjmującym państwie członkowskim przestaje istnieć w stosunku do pracownika po nabyciu przez członka jego rodziny tego uprawnienia, nie podważa zatem nabycia tego uprawnienia.
- 37 Należy stwierdzić, że dla celów nabycia prawa dostępu do rynku pracy w przyjmującym państwie członkowskim przez członka rodziny pracownika tureckiego, zgodnie z art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80, przesłanka przynależności tego pracownika do legalnego rynku pracy powinna być spełniona przez co najmniej okres trzech lat wspólnego zamieszkiwania.
- 38 Według ustaleń sądu odsyłającego skarżący przed sądem krajowym zamieszkiwał wspólnie ze swoim ojcem przez okres przekraczający trzy lata, czyli od dnia 20 listopada 1999 r., kiedy to przybył do Niemiec, do dnia 20 kwietnia 2004 r., kiedy to podjęto decyzję o odmowie przedłużenia skarżącemu zezwolenia na pobyt. Ponadto sąd krajowy wskazuje, że do dnia 20 kwietnia 2004 r. Ali Altun wykonywał działalność zawodową przez okres dwóch i pół roku, a następnie nie z własnej woli był bezrobotny od lipca 2002 r.

39 Wynika z powyższego, że przesłanki określone w art. 7 akapit pierwszy tiret pierwsze decyzji nr 1/80 dotyczące przynależności pracownika tureckiego do legalnego rynku pracy przyjmującego państwa członkowskiego i okresu legalnego zamieszkiwania przez członka rodziny w tym państwie członkowskim są w niniejszym przypadku spełnione.

40 W świetle powyższych rozważań na pytania pierwsze i drugie należy odpowiedzieć, że art. 7 akapit pierwszy tiret pierwsze decyzji nr 1/80 powinien być interpretowany w ten sposób, że dziecko pracownika tureckiego może korzystać z praw wynikających z tego przepisu, jeżeli w trzyletnim okresie wspólnego zamieszkiwania przez to dziecko z pracownikiem pracownik wykonywał działalność zawodową przez dwa i pół roku, a następnie był bezrobotny przez okres kolejnych sześciu miesięcy.

W przedmiocie pytania trzeciego

41 Przedkładając to pytanie, sąd krajowy dąży co do zasady do ustalenia, czy fakt, że pracownik turecki nabył prawo pobytu w państwie członkowskim, a w konsekwencji prawo dostępu do rynku pracy tego państwa jako uchodźca polityczny, stoi na przeszkodzie temu, aby członek jego rodziny mógł korzystać z praw wynikających z art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80.

42 Zgodnie z dobrze utrwalonym orzecznictwem wykonywanie praw przysługujących obywatelom tureckim na mocy decyzji nr 1/80 nie podlega żadnemu warunkowi odnoszącemu się do pierwotnej podstawy przyznania prawa wjazdu i pobytu w przyjmującym państwie członkowskim (zob. podobnie w odniesieniu do art. 6

decyzji nr 1/80 wyrok z dnia 16 grudnia w sprawie C-237/91 Kus, Rec. s. I-6781, pkt 21, 22; a także ww. wyrok w sprawie Payir i in., pkt 40; a w odniesieniu do art. 7 tej samej decyzji wyrok z dnia 5 października 1994 r. w sprawie C-355/93 Eroglu, Rec. s. I-5113, pkt 22).

43 W rezultacie art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 nie uzależnia uznania prawa dostępu do rynku pracy przyjmującego państwa członkowskiego, a w konsekwencji prawa pobytu w tym państwie członków rodziny pracownika tureckiego od okoliczności, w jakich pracownik ten nabył prawo wjazdu i pobytu.

44 Sąd krajowy stwierdza, że uchodźcy są w sposób dostateczny chronieni prawami wynikającymi z konwencji genewskiej i że nie ma potrzeby objęcia ich zakresem zastosowania układu o stowarzyszeniu zawartego z ich państwem macierzystym. Według sądu krajowego takie „podwójne uprzywilejowanie” wydaje się niezbyt właściwe.

45 W tym względzie należy podkreślić, że art. 5 konwencji genewskiej stanowi, iż żadne z jej postanowień nie narusza innych praw i korzyści przyznanych uchodźcom niezależnie od tej konwencji

46 I tak decyzja nr 1/80 przyznaje członkom rodziny pracownika tureckiego prawa, na które nie mogliby się powoływać na mocy konwencji genewskiej.

47 Artykuł 7 decyzji nr 1/80 ustanawia bowiem prawo członków rodziny pracownika tureckiego do przyjęcia oferty pracy w przyjmującym państwie członkowskim po

spełnieniu pewnych przesłanek związanych w szczególności z długością ich pobytu w tym państwie, podczas gdy konwencja genewska członkom rodziny uchodźcy politycznego nie przyznaje żadnego prawa o takim charakterze.

48 Oczywiście decyzja nr 1/80 nie wkracza w zakres kompetencji państw członkowskich do uregulowania tak wjazdu obywateli tureckich na ich terytorium, jak i warunków podjęcia przez nich pierwszego zatrudnienia (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Payir i in., pkt 36).

49 Jednakże odmowa zastosowania decyzji nr 1/80 ze względu na status uchodźcy politycznego, z którego korzystał Ali Altun w chwili udzielania mu zezwolenia na wjazd i pobyt w Niemczech, spowodowałaby zakwestionowanie praw przysługujących jemu samemu i członkom jego rodziny na mocy tej decyzji.

50 Z tego względu w odpowiedzi na pytanie trzecie należy stwierdzić, że fakt, iż pracownik turecki uzyskał prawo pobytu w państwie członkowskim, a w konsekwencji prawo dostępu do rynku pracy tego państwa jako uchodźca polityczny, nie stoi na przeszkodzie temu, aby członek jego rodziny mógł korzystać z praw wynikających z art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80.

W przedmiocie pytań czwartego i piątego

51 Przedkładając pytania czwarte i piąte, których analizy należy dokonywać łącznie, sąd krajowy dąży co do zasady do ustalenia, czy i pod jakimi warunkami prawa przysługujące członkom rodziny pracownika tureckiego na mocy art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 mogą zostać zakwestionowane, jeżeli pracownik ten uzyskał status uchodźcy politycznego na podstawie nieprawdziwych informacji.

- 52 Sąd krajowy wyjaśnia, iż jego wątpliwości w tym zakresie wynikają z istnienia całego szeregu wskazówek świadczących o tym, że informacje udzielone przez ojca skarżącego w ramach postępowania dotyczącego wniosku o udzielenie azylu nie odpowiadały prawdzie.
- 53 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału legalność zatrudnienia obywatela tureckiego w przyjmującym państwie członkowskim zakłada stabilną i pewną sytuację zainteresowanego na rynku pracy państwa członkowskiego, a w konsekwencji obejmuje również niekwestionowane prawo pobytu (wyroki: z dnia 20 września 1990 r. w sprawie C-192/89 Sevince, Rec. s. I-3461, pkt 30; z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-4/05 Güzeli, Zb.Orz. s. I-10279, pkt 38).
- 54 Trybunał orzekł w tym kontekście, że okresy zatrudnienia obywatela tureckiego, podczas których posiadał on zezwolenie na pobyt uzyskane przez niego w wyniku oszukańczego zachowania, co stało się podstawą wydania wyroku skazującego, nie są oparte na stabilnej sytuacji i takie zatrudnienie nie może zostać uznane za pewne ze względu na fakt, że w tych okresach zainteresowana osoba nie była uprawniona do uzyskania zezwolenia na pobyt (zob. w szczególności wyroki: z dnia 5 czerwca 1997 r. w sprawie C-285/95 Kol, Rec. s. I-3069, pkt 27; z dnia 11 maja 2000 r. w sprawie C-37/98 Savas, Rec. s. I-2927, pkt 61).
- 55 Wykonywanie pracy przez obywatela tureckiego posiadającego zezwolenie na pobyt uzyskane w wyniku oszukańczego zachowania, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego, nie powinno stanowić podstawy powstania na jego korzyść jakichkolwiek uprawnień bądź motywować istnienia po jego stronie uzasadnionych oczekiwań (ww. wyrok w sprawie Kol, pkt 28).
- 56 Ponadto biorąc pod uwagę związek istniejący między prawami, z których korzysta pracownik turecki na mocy decyzji nr 1/80, a tymi, na które mogą się powoływać na

podstawie art. 7 tej decyzji członkowie jego rodziny, w razie gdy uzyskali zgodę na dołączenie do niego, oszukańcze zachowanie pracownika może wywoływać dla członków jego rodziny skutki prawne.

57 Skutki te należy jednak oceniać, uwzględniając datę wydania przez władze krajowe przyjmującego państwa członkowskiego decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt dla wymienionego pracownika.

58 Jeśli w dniu cofnięcia zezwolenia na pobyt pracownika tureckiego prawa członków jego rodziny są wciąż w trakcie nabywania, ponieważ przesłanka dotycząca okresu rzeczywistego zamieszkiwania z pracownikiem określona w art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 nie jest jeszcze spełniona, państwa członkowskie mają prawa wyciągnąć konsekwencje z oszukańczego zachowania tego pracownika w odniesieniu do członków jego rodziny.

59 Natomiast od chwili gdy członkowie rodziny nabyli własne prawo dostępu do rynku pracy w przyjmującym państwie członkowskim, a w konsekwencji prawo pobytu w tym państwie, prawa te nie mogą następnie zostać zakwestionowane z względu na nieprawidłowości, które w przeszłości dotyczyły prawa pobytu wspomnianego pracownika.

60 Każde inne rozstrzygnięcie byłoby sprzeczne z wynikającą z utrwalonego orzecznictwa zasadą pewności prawa, która wymaga, aby przepisy prawne były jasne, precyzyjne i przewidywalne co do ich skutków, w szczególności gdy mogą mieć skutki niekorzystne dla jednostek (zob. podobnie wyroki: z dnia 13 lutego 1996 r. w sprawie C-143/93 Van Es Douane Agenten, Rec. s. I-431, pkt 27; z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie C-158/07 Förster, Zb.Orz. s. I-8507, pkt 67).

- 61 Prawo dostępu do rynku pracy, z którego korzystają członkowie rodziny pracownika tureckiego na podstawie art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80, byłoby zresztą pozbawione wszelkiej treści, jeżeli właściwe władze krajowe miałyby możliwość uzależnienia od pewnych warunków lub ograniczenia w jakikolwiek sposób stosowania określonych praw, które przysługują imigrantom tureckim na mocy wspomnianej decyzji (zob. ww. wyrok w sprawie Ergat, pkt 41; wyrok z dnia 25 września 2008 r. w sprawie C-453/07 Er, Zb.Orz. s. I-7299, pkt 27).
- 62 Ograniczenia praw przyznanych w art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 członkom rodziny pracownika tureckiego, którzy spełniają określone w tym przepisie przesłanki, mogą być tylko dwojakiego rodzaju: albo obecność imigranta tureckiego na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego, z uwagi na jego osobiste zachowanie, stwarza rzeczywiste i dostatecznie poważne zagrożenie porządku, bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego w rozumieniu art. 14 ust. 1 tej decyzji, albo opuścił on terytorium przyjmującego państwa członkowskiego na znaczny okres i bez uzasadnionych powodów (zob. w szczególności ww. wyroki: w sprawie Cetinkaya, pkt 36, 38; a także w sprawie Er, pkt 30).
- 63 Wyczerpujący charakter ograniczeń przywołanych w poprzednim punkcie zostałby podważony, jeśli władze krajowe mogłyby uzależniać od pewnych warunków, ograniczać lub uchylać prawa własne nabyte przez członków rodziny pracownika migrującego, ponownie badając lub powtórnie oceniając okoliczności przyznania temu imigrantowi prawa wjazdu i pobytu.
- 64 Z tego względu w odpowiedzi na pytania czwarte i piąte należy stwierdzić, że art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 powinien być interpretowany w ten sposób, że w razie gdy pracownik turecki uzyskał status uchodźcy politycznego na podstawie nieprawdziwych informacji, prawa przysługujące członkowi jego rodziny na mocy tego przepisu nie mogą zostać zakwestionowane, jeśli ten członek rodziny w dniu cofnięcia zezwolenia na pobyt wydanego pracownikowi spełniał przesłanki określone w wymienionym przepisie.

W przedmiocie kosztów

65 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Przepis art. 7 akapit pierwszy tiret pierwsze decyzji nr 1/80 z dnia 19 września 1980 r. w sprawie rozwoju stowarzyszenia przyjętej przez Radę Stowarzyszenia utworzoną na mocy Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją powinien być interpretowany w ten sposób, że dziecko pracownika tureckiego może korzystać z praw wynikających z tego przepisu, jeżeli w trzyletnim okresie wspólnego zamieszkiwania przez to dziecko z pracownikiem pracownik wykonywał działalność zawodową przez dwa i pół roku, a następnie był bezrobotny przez okres kolejnych sześciu miesięcy.**
- 2) **Fakt, iż pracownik turecki uzyskał prawo pobytu w państwie członkowskim, a w konsekwencji prawo dostępu do rynku pracy tego państwa jako uchodźca polityczny, nie stoi na przeszkodzie temu, aby członek jego rodziny mógł korzystać z praw wynikających z art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80.**

- 3) Przepis art. 7 akapit pierwszy decyzji nr 1/80 powinien być interpretowany w ten sposób, że jeżeli pracownik turecki uzyskał status uchodźcy politycznego na podstawie nieprawdziwych informacji, prawa wynikające dla członka jego rodziny z tego przepisu nie mogą zostać zakwestionowane, jeśli ten członek rodziny w dniu cofnięcia zezwolenia na pobyt wydanego pracownikowi spełniał przesłanki określone w wymienionym przepisie.**

Podpisy